

Gerrit Klunder in Terwolde over 3C-carroussel: overzichtelijk en korte looplijnen

‘Ik wist direct: dit is mijn melkstal’

In de 3C-carroussel kan de koe het platform verlaten op het moment dat de voerbak wegklapt. Direct daarna stapt de volgende koe binnen.

Foto: Richard Zomerdijk

WIEBE DIJKSTRA

Gerrit Klunder in het Gelderse Terwolde kwam twee jaar geleden op YouTube de nieuwe draaimelkstal van 3C tegen. Hij was direct verkocht. ‘Dit is mijn stal’, wist hij nadat hij er zelf een aantal keren in had gemolken.

Klunder is 49 jaar, boert in maatschap met echtgenote Willemien, melkt honderd koeien op een rivierkleibedrijf van 55 hectare en weet nog niet zeker of hij een opvolger heeft. De oude stal die zijn vader in de jaren zeventig van de vorige eeuw liet bouwen, was aan vervanging toe, net als de twee keer

9-stands visgraatstal. Qua koecomfort moest er wat gebeuren, zegt hij.

Er werd een hoge ruime stal gebouwd met 120 lig-

In de carroussel wijst Gerrit Klunder naar de in- en uitgang van de stal en de zwenkende voerbak.

Foto: Wiebe Dijkstra

plaatsen en een ruimte voor een draaimelkstal. ‘Ik wilde in ieder geval een carroussel en tussen de achterpoten kunnen aansluiten’, vertelt Klunder. Al snel werd hem duidelijk dat het moest uitdraaien op de 36-stands binnenmelker, de stal die in 2009 is bedacht door melkveehouder Pieter Schouten in het Groningse Rottum.

Klunder zat bij Schouten aan de koffie. ‘Ik dacht: ‘Kom op man, melken.’ Zo benieuwd was ik.’ De eerste indruk was positief, vertelt de Terwoldse veehouder en de tweede keer was niet anders. ‘Alles voldeed aan mijn verwachtingen. Zoals de koeien de stal binnenliepen, hun positie innamen op de juiste plek, hoe de brokken in de voerbak vielen en het perfecte zicht op de koeien. ‘Zo moet het’, dacht ik.’

Sterke punten zijn de compacte ruimte en korte looplijnen

Als sterke punten van de stal noemt Klunder de compacte ruimte en de korte looplijnen. In een vergelijkbare doorloopstal zijn de afstanden dubbel zo groot, berekent hij. Het draaiende platform heeft een buitendiameter van 12,4 meter en een binnendiameter van 7,6 meter. De afstand tot de koeien is klein. ‘Als het nodig is, loop ik er even heen. Om een afgetrapte beker weer aan te sluiten of wat dan ook.’

Klunder start ’s morgens om zes uur met melken. Om kwart voor zeven zijn de honderd koeien erdoor. Dat zou nog sneller kunnen als de Terwoldse veehouder zou stoppen met het dippen van de spenen. ‘En dat ben ik nog niet van plan. Hygiëne is heel belangrijk.’ Hij realiseert zich dat er met deze stal wel sprake is van overcapaciteit, maar ‘een melkstal kun je maar één keer bouwen. Nu zijn we klaar voor de toekomst.’

BOERENVERSTAND

Is de 3C-carroussel het resultaat van nuchter boerenverstand, ook Klunder zelf heeft kritisch naar de mogelijkheden gekeken om de stal nog verder te perfectioneren. Zo kwam hij met een paar ideeën voor verbeteringen en meer gebruiksgemak. Onder het draaiplat-

form, dat afloopt naar de buitenkant, is een mestgoot aangebracht. Het spoelwater en de mest worden zo keurig afgevoerd.

Een ander punt vormen de voerbakken. Die zwenken volgens een vernuftig systeem. Net voor de koe het plateau verlaat, klapt de bak door het hellend geplaatste scharnierpunt en z’n eigen gewicht weg. Anders dan het origineel van de ontwerper, heeft Klunder de bakken 5 centimeter hoger laten plaatsen en de bakconstructie 5 centimeter verhoogd. Om te voorkomen dat de koeien erin kunnen mesten als ze de stal uitlopen.

Het plaatsen van het draaiplatform kostte acht dagen werk, de inbouw van melkapparatuur vroeg tussen de één en twee maanden. De melkinstallatie is geleverd door GEA. Waarom? ‘We molken altijd al met Westfalia en dat beviel goed.’ Ook over dealer Alferink in Wilp is Klunder tevreden. Maar praat hem niet over de kosten van apparatuur en materiaal. ‘Dat spul is veel te duur. Een paar leidinkjes, een vacuümpomp en een melkklauw. Je wil niet weten wat dat kost. Schandalig.’

Boer brengt praktijk in stal

De 3C-carroussel is een idee van Pieter Schouten in het Groningse Rottum. In 2009 ontwikkelde hij voor zijn eigen bedrijf een 40-stands zij-aan-zij binnenmelker, samen met industrieel vormgever Peter Zomerdijk in Middelstum en machinebouwer Tjark Hulst in Westeremden.

In de stal krijgen de dieren tijdens het melken individueel krachtvoer toegediend. De binnenmelker maakt gebruik van een ingenieus zwenkmechanisme van de voerbakken en een juiste timing van de krachtvoerafgifte. Daardoor stappen de koeien, ondanks de halve draai, eenvoudig het platform op. Als de koe het platform opkomt, draait ze een kwartslag en loopt de eerste lege stand voorbij. Dan draait de koe opnieuw een kwartslag en schiet ze soepel de melkstand in. Dat is het voordeel van de tweemaal 90 graden draaien. De koe zoekt moeiteloos en snel haar plaatsje op, terwijl de portie krachtvoer in de bak klettert. Tijdens het melken houdt de melker zicht op alle dieren en haalt hij een hoge capaciteit.